

	f
0	—
5	11
5	80
0	—
8	91
3	03
3	82
6	67

	f
	57
	42
	—
	03
	—
	02

utállomás)
gi orvosi
om mind-
óhajtják,
igazolva,
m nyujt-
r., nappal
tásért 80
s szokott
választott-

a megyei
intézetbe

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére va-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 12. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy óra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, január 16.

Házaszabályrevízió.

— január 16.

Következetlenségbe kellene esnünk, ha nem mondanók ma is ugyanazt, amit ennekéltte két évvel ismételtlen hangsúlyoztunk, hogy a házaszabályokat revideálni kell. Ma is csak úgy áll a dolog, mint régebben állott, szükség van a revízióra, hogy a Ház dolgozóképesége fogatososan biztosítsák, másfelől, hogy a szabadsága is biztosítsák s meg ne sértessenek a politikai tekintetek. A terv értesülésünk szerint az, hogy a szólásszabadság megóvassék, de a viták végtelenségbe nyuló szándékos megnyujtásnak gát emeltessek. Vita bezárását s a szavazásra való áttérést provokálni tehát, a terv szerint, csak legalább százötven képviselőnek lehet joga; az elnök ezt, az ő kértükre, elrendelheti, de nem köteles elrendelni. A provokálásra szükséges képviselők nagy száma s az elnöknek még ezen felül is megmaradó diszkrét'onárius hatalma ilyenformán elegendő biztosítéka a szólásszabadságnak.

Tervezik továbbá a permanens ülés lehetőségét is. Ez sem gátja a szólásszabadságnak, de igenis az üléssidő megszabottságával visszaélő technikázásnak. A technikázás pedig egyáltalában nem érdemel kiméletet és tekintetet; ennek semmi köze a szólásszabadsághoz, ez cinikus kigunyolása a parlamentarizmusnak

Az ugynevezett junktimról a következőket mondják beavatott helyen:

A házaszabályrevízió gondolatát a választói reform közeledte veti föl. Nem kell bizonyítani, mert senki sem tagadja, hogy mindenütt a világon, de nálunk még inkább, mint bárhol egyebütt, a választójog általánosításának természetes járuléka a tárgyalás akadálytalanságáról való gondoskodás. Hogy tehát a házaszabályrevízió tel-

jességének a választói reform életbeléptének percében azonnal és automatikusan életbe kell lépnie, arról nem lehet kétség.

Csak hogy a választójogi reform s a házaszabályrevízió közt való junktim sokkal valószínűsőbb, mélyebb, szervezesebb, hogysem ilyen automatikusságban teljesen kifejeződnék. A junktim abban is megvan, hogy a házaszabályoknak biztosítaniok kell a választójogi reform megteremtésének lehetőségét. A nemzeti biztosítékokkal, melyekkel az általánosított választójogot majd körülvevesszük, mondja a kormány felhivatalosa, s amelyek közül egyik főfontosságú éppen a házaszabályrevízió, körül kell vennünk a választójogi reform megalkotását is. Mai házaszabályainkkal egy maroknyi nemzetellenes kisebbség utjába állhat az egész reformnak s különösen a reform nemzeti érdekü megalkotásának, annál is inkább, mert van egy és más teendőnk, például a költségvetés tárgyalása, amelyet el kell látnunk még a választójogi reform sorra kerülte előtt. Ilyenformán a választójogi reformmal junktim tervelt házaszabályrevízió egy részének életbe kell lépnie még a választójogi reform megalkotása előtt; életbe kell lépnie minél előbb, hogy a nagy és elkerülhetetlen reformnak minél előbb s minél biztosabb kézzel való megalkotását biztosítsa. Nem az egésznek, egy jottával se többnek, mint annyinak, hogy már ez a mostani parlament is akadálytalanul állhassa a nemzet s a király előtt vállalt köteleseégeit. Így áll a junktim dolga a politikai szükség közepett, mely nem engedi meg a választójogi reform életbeléptét megfelelő házaszabályrevízió nélkül és kötelességgé teszi minden törvényes lehetőség instituíását arra, hogy a reformot valóban megalkothassuk.

A megyei gazd. egyesület közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, január 16.

A Torontálmegyei Gazdasági Egyesület ma délelőtt 10 órakor tartotta Csekonic Endre gróf v. b. t. t. elnökölésével rendes félévi közgyűlést, a melyen nagy számmal vettek részt a gazdasági egyesület tagjai.

A közgyűlés napirendjének főpontja az elnöki jelentés volt, amely kiváló tükreül szolgál az egyesület nagyarányu, buzgó munkásságának. Érdekes része volt a közgyűlésnek Marton Andornak, az egyesület érdemes titkáranak előadása németországi tanulmányútján szerzett tapasztalatairól.

A közgyűlésen jelen voltak:

Babics József, ifj. Bandenburg János, Bánlaky András, Bauer János, Bielek Antal, dr. Brájer Lajos, dr. Bogner János, dr. Farkas Géza, Fodor Emil, Fejes József, dr. Gyertyánffy László, Gottschall Miklós, Graszl Jakab, Gyertyánffy Andor, Gulácsy Dezső, Gulyás József, Grosz György, Hauser Károly báró, Jankó Ágoston, Jakabházy Béla, Jeszzenszky Béla, Kajtár Jenő, Kaufmann István, Klein József, Kopasz Sándor, Kopasz Mihály, Kovács András, Lauter Miklós, Marton Andor, Manga András, Neurohr Miklós, Neurohr János, id. Neurohr Jakab, ifj. Neurohr Jakab, Neurohr József, Novák András, Orsó Gáspár, dr. Pap Géza, Poroszkay Béla, Palzman Róbert, Pataki András, Rónay Ernő, Steyer István, Sierban Viktor, Szabó Gyula, dr. Szalay Géza, Szekeres János, Tápai János, Vastag János, Vastag Ferenc, Vargits Imre, dr. Vinczevidy Ernő, Wattay Endre, Wagner János, Wild Ernő, Wild János, Weresz Kelemen, Zsiross József.

A közgyűlést 10 óra után nyitotta meg Csekonic Endre gróf v. b. t. t. elnök s miután szívélyesen üdvözölte a megjelent tagokat, fölkerlte Marton Andor egyesületi titkár az évi jelentés előterjesztésére.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Matthews tanár felesége.

— Abban az időben — kezdte Charles Varanques dr. — megismerkedtem Arnold Matthews tanárral, aki a Jardin des Plantes közelében bakteriológiai laboratóriumot alapított. A tanár szürke és jég hideg ember volt. Arcát fakó sápadtság borította, szemei halványkékek voltak, mint a beteg türkisz, bőre a száraz katangkóró színét viselte, ajkai a megfakult papírért. Nagy tudós, mély és teremtő elme hírében állt. Akkorjában a patkányok, a tengeri malacok és egerek nagy rémületére éppen a pestis tanulmányozásával foglalkozott.

Engem kiküldtek az eljárás tanulmányozására s így sokszor megfordultam egy laboratóriumban, mint a tudós lakásán. A laboratóriumban sok érdekes dolog volt látható, de mind olyan, aminőket más laboratóriumban is látni lehet. A tanár lakása ellenben ragyogó, kényelmes és otthonos volt. Járt-kelt azonban benne egy különös és csodálatos teremés, mely a Rosemonde Matthews névre hallgatott. Inkább irországinak látszott, mintsem angol leánynak. Fekete haja kigyózó fűrtökben hullott homlokára,

tejféher arcában két lángoló szem égett az indigó kékes színében. Erőszakos és érzéki szépség élt minden taglejtésében; majdrem lehetetlen volt látni őt anélkül, hogy az emberben fel ne ébredt volna a remény ördöge. Rendszerint szemben állt a látogatóval, nyíltan arcába tekintett és titokzatosan mosolygott. Arnold Matthews jelenléte éppen nem befolyásolta viselkedését; ez az ur különben a legképtelenebb közönynyel szemlélte felesége csintalankodását.

Hetenkint többször megfordultam Matthewséknél s udvaroltam mistress Rosemondának, aki azt szívesen vette. Mindazonáltal nem vettem észre, hogy a legkisebb sikert is elértem volna. A hölgy megengedte, hogy kezet csókoljak neki, sőt egyszer, mikor letérdeltem előtte, csókra nyújtotta zöld selyemharisnyás lábát. Mikor azonban a határvonalon túl merészkedtem, egy pofon lehűtötte hevességemet. Nagyszerűen tudott pofozni. Azt hiszem, ez volt legkedvesebb kedvtelése. Engem a pofonok nem riasztottak vissza s végül hozzájuk szoktam. Matthews bizvást csodálkozhatott volna, hogy engem mindig dagadt és vörös arccal lát. De ő nem csodálkozott, hanem beérte azzal, hogy így szólt:

— Vigyázzon, fiatal barátom! Ha Matthews

asszonyának valami baja esik, én kérelhetetlen leszék! Beoltom önbe a pestist!...

Azután valami siri mosolylyal nevetett. Én, akit sikertelenségem halálra szomorított, azt óhajtottam, hogy vajha mielőbb alkalma nyílnék beváltania fenyegetését.

Egy délután mistress Rosemondeot egyedül találtam, ami elég gyakran megtörtént. Hidegen fogadott, majd ingerlékeny lett. Mindazonáltal leült velem szemközt, mint mások is tenni szokta. Két-három pofon elcsattanása után jobb kedvű lett s miután visszavert egy heves rohamot, nevetni kezdett. Azután így szólt:

— Ön egy kis bolond!... Ha elég gyenge volnék engedni önnek, a doktor nyomban megtudná. Ebben a házban a falak is beszélnek... És ha a doktor megtudná, ön egész bizonyos lehetne a dolgában: épp úgy bána el önnel, ahogy patkányaival, egereivel és tengeri malacai-val teszi...

— Ah! — kiáltottam fel én — az nekem egészen mindegy! Önért nem tulmagas semmi-féle ár...

Meglepetten rám tekintett. A szeme lángolt és piros ajka vonaglott. Aztán édesdeden így szólt:

— Oh, higgye el, az mégis magas ár volna

„Rózsa-szálloda“

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy a „Rózsa“-szállodát, annak éttermével és kávéházával együtt olyó hó 15-én átveszem. Ezen a téren szerzett eddigi bő tapasztalataim és kiterjedt szakismereteim folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű közönségnek úgy a szállodai kényelem, mint éttermem konyhája és a modern kor igényeinek megfelelően berendezett kávéházzal, italok, kiszolgálás és szórakozás tekintetében a lehető legjobbat és legtökéletesebbet nyújthatom s így tisztelettel kérem, hogy a nagyérdemű közönség üzlettemmel szemben mindenkor jóindulattal legyen és engem vállalkozásomban hathatósan támogasson.

Amidőn értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy éttermemben havi abonnenseket elfogadok, vagyok kiváló tisztelettel

NEUMANN FERENC.

Marton Andor behatóan ismerteti a jelentést, amelyet lapunk holnapi számában közlünk egész terjedelmében.

A jelentést Kaufmann István németül tolmácsolta behatóan.

Többek felszólalása után a közgyűlés a jelentést tudomásul vette s az elnökségnek elismerését fejezte ki buzgó tevékenységéért.

A titkár jelentette, hogy az egyesületbe a következő új tagok léptek be:

Balku Gyula gazd. intéző (Erzsébetmajor u. p. Ós-Csanád), Fidy Lajos bérlő (Németh), Luke-nich Zsigmond urad. tisztartó (Csebzsa), Eckstein Vilmos (Nagybecskerek), Deutsch Manó (Ittebe május 1-ig, azontul Németh), Pál János tisztartó (Bikács), Rosenberg József tisztartó (Rudna), Földmívelők gazdasági egyesülete (Franzfeld), Schack Károly hitelszövetkezeti pénztárnok (Bán-lak), Nikolics Szvetozár földbirtokos (Melence), Enyedi János urad. tisztartó (Oroszlámos), Wagner Mátyás fb. (Zichyfalva), Mayer Aurél (Nagybecskerek), Mixich Vince Vincekov (Horvát-Kécsa), Markovics Julka bérlő (Jarkovác), Grosz János földmives (Nagy-Jécsa), Krzpelka Jenő bérlő (Nagybecskerek), Ackermann Márton ny. pénztárnok (Zsombolya), Sierbán János állami jószágigazgató, dr. Bilitz Béla.

Ezután tudomásul vették az egyesület pénztárának az állattenyésztési és lótenyésztési alap-nak állapotáról szóló jelentését.

Elfogadták a számvizsgáló-bizottság jelentését az 1906. évi számadások megvizsgálásáról s a fölmentést egyhangulag megadták.

Jóváhagyta továbbá a közgyűlés az 1908. évi költségelirányzatot, amely szerint ugy a bevétel, mint a kiadás 18.271 kor. 51 fillérben van megállapítva.

Miután tudomásul vették az évközben beérkezett miniszteri rendeleteket és társesületi megkereséseket, valamint azok megfelelő elintézését, következtek az indítványok.

Dr. Gyertyánffy László azt indítványozza, hogy Torontálmegyében egy külön ménteleposztály állítsassék föl s ez iránt keressék meg a kormány.

Az indítványt Rónay Ernő felszólalása után elfogadták.

Dr. Pap Géza rámutat arra, hogy az utóbbi időben a szén megdrágulása folytán a gőzekeztetés is megdrágult, mert a gőzeke szövetkezetek rezsije ezzel emelkedett. Hogy a gőzeke szövetkezetek munkájukat hasznosan el tudják végezni, azt indítványozza, intezzen fölter-

jesztést az egyesület a földmívelési miniszter-hez, hogy járjon közbe a kereskedelmi minisz-ternél az iránt, hogy az államvasutak bocsássza-nak a beszerzési áron szenet a gőzeke szövetke-zetek rendelkezésére.

Az indítványt elfogadják.

Ugyancsak elfogadják Gyertyánffy László indítványát, hogy a torontáli állattenyész-tési felügyelőség felállításáért intezzenek köszönő iratot a földmívelési miniszterhez.

Babics József előadja, hogy a tavalyi munkáviszonyok orvoslására a délmagyarországi gazd. egyetlek, a temesi, torontáli és krassó-szörényi egyesületek szövetséget alakítottak. Miután a munkáviszonyok javultak, a szövetség-nek működési tere alig van s a krassóiak ki is léptek már, indítványozza, hogy bízzák meg az elnökséget, puhatolja ki, szükséges-e a szövetséget tovább fenntartani.

Végül Gottschall Miklós szólal föl, majd Marton Andor titkár tartotta meg elő-adását németországi tanulmányútján szerzett tapasztalatairól s a rendkívül érdekes és tanul-ságos előadást a közgyűlés mindvégig nagy figyelemmel hallgatta s végül zajos tapsokkal fejezte ki elismerését a kitűnő előadónak.

Ezután Csekonicz Endre gróf elnök indítványára a közgyűlés köszönetet mond az előadónak s ezzel a közgyűlés az elnök elttése közben véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 15 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kád-fürdő este 7-től 8-ig nyitva marad.

A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egye-sület ingyenes olvasóhelyisége és köz-könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Február 1. Kulturstély.

Február 10. Közig. biz. ülés.

— Személyi hír. Csekonicz Endre gróf v. b. t. t. ma Nagybecskereken tartózkodott s a gazdasági egyesület ülésén elnökölt.

— Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminisz-ter Gavallér Lajos alibunári kir. járásbíró-sági aljegyzőt a décsi kir. tör. ényészékhez helyezte át.

szabályszerűen beoltott, sietve eltávoztam, mert egész testem remegni kezdett a félelemtől.

Másnap híres ember voltam. A doktor egy tucat bel- és külföldi lapban közzétette az ese-tet s a lapok munkatársai megostromoltak interviukért és arcképemért. Amennyire izga-tott állapotom megengedte, válaszoltam kér-déseikre, egyebekben pedig vártam a halált, mely csak nem akart jönni.

Naponkint megmutattam karomat a tanár-nak, aki azt figyelemmel s az elégedettség lát-ható jeleivel megvizsgálta.

Végre egy szép reggelen Matthews ünnep-lyesen kijelentette:

— Vége van... ön meg van mentve és ön, ön nagy ember vagyok: feltaláltam a pestis szérumát...

Azután fagyosan nevetett.

— Ön is híres ember... bőven kárpótolva van szenvedéséért...

Majd hideg mosolylyal folytatta:

— Ha esze van, jutalmul megtarthatja az asszonyt... valóságos kincs... és önt nagyon szereti...

— Hogyan? — kiáltottam fel megdöbbenve — ön nekem adja a feleségét?

A tanár végignézett rajtam.

— A feleségemet? — szölt. — Azt nem. Az Londonban van a gyermekeimmel. De ezt az asszonyt itt... ő volt a család, hogy horogra csaljam a halat... A hal, az ön volt...

Kedvem lett volna nekiugrani és meg-fojtani.

De azután győzött a megmenekülésem-en érzett öröm és Rosemonde delejes tekintete.

Még ma is azt hiszem, hogy bölcsen tettem, mikor magammal vittem a leányt. Hosszu ideig boldogan sütkéreztem szerelmének és „dicső-ségem”-nek napfényében s mikor később elvál-tunk, nagyon kedves emlékeket hagyott hátra szívemben.

J. H. Rosny.

— Kinevezés. A m. kir. vallás- és közok-tatási miniszter Szöllösi János okl. tanítót a homolici községi elemi iskolához rendes tanítónak kinevezte.

— A nagybecskereki kulturstély. A nagy-becskereki kulturstélyre egyre szorgosabban folyik a rendezés munkája. Az előkészítő-bizott-ság a bál védőasszonyi tisztségeire fölkerlte a város harminc előkelő hölgyét, akik készséggel vállalkoztak a tisztségre. Az estély védőasszonyai a következők: Alföldy Edéné, Bielek Antalné, Botka Béláné, dr. Brájer Lajosné, Deutsch Jakabné, Franz J. L. né, dr. Gyorgyevics Milosné, dr. Haidegger Lajosné, Herr Ödönné, Jankó Ágostonné Knyaskó L. né, dr. Konyovics Gy. né, Krume-nacker Istváné, Lowieser Imrené, Makk Józsefné, dr. Margold Samuné, Marton Andorné, Mieska Fe-rencné, dr. Mihálovits Ödönné, dr. Nagy Dezsóné, Neuschel Ferencné, Oldal Antalné, dr. Perinics Zoltáné, Steinitzer Gézané, Strusz Szerafinné, Tóth Istváné, dr. Várady Imrené, dr. Vincze-hidy Ernőné, Vogel Tiborné és Zsiros Lajosné. A rendezőség legközelebb megállapítja az estély részletes műsorát is, amelyet egyik országos nevű írónk és művésznök közreműködése tölt ki.

— Károlyi Mihály gróf estélye. Budapestről írják: Pazarul fényes és minden ízében magya-ros estét adott tegnapi délután Károlyiak egyetem-téri palotájában Károlyi Mihály gróf. Előkelő, diszes társaság, a magyar társadalomnak minden rendű és rangú kitűnősége gyűlt össze a pompá-san díszített és kivilágított palotában. Emelte az est fényét és jelentőségét az udvar Budapestben időző tagjainak, József királyi hercegnek, Augustia királyi hercegnőnek és Mária Anunciata királyi hercegnőnek megjelenése. Az estélyen a torontáliak közül a következők vettek részt: Baich Mihály báró, Csekonicz Endre gróf v. b. t. t. és neje, Csekonicz Sándor gróf és neje, Csekonicz Gyula, Iván és Pál grófok, Daniel Ernő báró és neje, Gerliczy Félix báró, Karátszonyi Jenő gróf v. b. t. t. és neje, Karátszonyi Aladár gróf és leányai, Karátszonyi Kamillo gróf, Lipthay Frigyes báró és neje, Pap Géza, Rohonczy Gida.

— A szabad liceumból. A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület kebelében mű-ködő szabad liceum folyó évi január hó 19-én az állami polgári és felső kereskedelmi iskola dísztermében előadást tart. Az előadás tárgya: „A kemia a mindennapi életben”, írta és elő-adja Perl Mihály felső kereskedelmi iskolai tanár. Az előadás délután 5 órakor kezdődik, belépődíj nincs.

— Községi tisztújítások. A vármegye köz-ponti járásában a következő községekben ejtették meg újabb az előjárásági választásokat:

Lázárföldön: Lowieser Imre fő-szolgabíró elnöklésével megtartott választáson községi bíró lett ifj. Brem József, albíró Kristof Ferenc, esküdtek: Michi József, Harsch Mihály, községi pénztárnoknak pedig Wagner Jakabot választották meg.

Zsigmondfalván szintén Lowieser Imre főszolgabíró elnöklésével folyták le a választá-sok és itt községi bíró lett Teschler Antal, albíró Kapitán János, esküdtek Springer Miklós és Kirchner Antal, végül községi pénztárnoknak Schultz Jakabot választották meg.

— A nagybecskereki nyomdászok lux-estélye. Mint értesülünk, a nagybecskereki könyvnyom-dászok szakegylete is részt kíván venni az idei farsangolásban, amikor február hó 29-én, farsang utolsó napján, a kaszinó összes helyiségeiben nagyszabásu lux-estélyt rendez. A lux-estélyre már megválasztották a rendező-bizottságot, amely most foglalkozik egy eredeti műsor összeállításával.

— Az angol szén kivitele. Angolország bi-zonyára maga se tudja, miképp jutott eddig észre-se vett szénkivitele az utóbbi két évben oly nagy jelentőséghez, de tény, hogy nemcsak Magyar-országban, de egyéb szénet termelő államokban is nagy jelentőséghez jutott az angol szén. Így Németországban 1906-ban január—novemberben 6,978,326 tonna és ugyanezen időben 1907-ben 9,264,722 tonna szénét szállítottak. 3,578,963 tonnát kapott ezen időben Németalföld, 1,409,281 tonnát Belgium. Mennyit hoztak Fiuméba Angliá-ból, arra nézve nincsenek adataink, de a máv-maga lényeges mennyiségeket vásárolt az angol bányákból, mivel a magyar bányák képtelenek voltak a szükségletet kielégíteni. A rajna-wesfáliai szénszindikátus maga is lényeges mennyiségű angol szenet vásárolt, hogy eleget tehessen a megrendeléseknek. Az ipari termelés csökkenésé-vel jár, hogy most már a szénkereslet is esőkenni fog és így az angol szénbányatulajdonosok el-vannak arra késztülve, hogy a nagy konjunktura, amikor három külföldi államba 14 és harmad millió szenet exportáltak, immár végére közeledik.

... Feltéve, hogy nem hal meg... de képzelje el a folytonos rettegést... Nincs az az asszony, aki ennyit megérne...

— De igen! Ön az!... — kiáltottam.

Az asszony visszahanyatlott a karosszékben és szép feje bal vállára hajlott. Két gömbölyű karja hófehéren világított a szék sötét szövetén, ha a felbomlott s egész lényé gyönyört és szerel-met lehel.

Nem tudtam uralkodni magamon és át-öleltem.

— Vigyázzon! Vigyázzon! — hebegte. — Ön igazán nagy veszélyben forog...

Én egy forró csókkal lezártam ajkait.

Mikor magamhoz tértem és halvány arcára tekintettem, lesütötte szemét és halkan így szölt:

— Már késő... ő mindent tud... ön elveszett!

Még beszélt, mikor nyilni hallottam az ajtót. Hátra fordulva, Matthews drt láttam belépni. Kezében revolvert szorongatott s hideg mosoly-lyal, uri hangon így szölt:

— Mondtam önnek, hogy vigyázzon... most megölhetem önt... az önök bírósági jogot adnak ehhez... választhatok a revolver és a beoltás között. Én az utóbbit választom...

Két hidegtekinetű szeme a szó szoros értel-mében hypnotizált. Óriási elhatározás érlelődött meg bennem.

— Am legyen! — szöltam nyugodtan. — Az emberiség jóvoltáért meghalni, nem is utolsó dolog...

— Very well! — felelt Arnold. — Vesse le a kabátját és nyujtsa ide a karját!

Azután elővett zsebéből egy üvegcsét s egy beirt papirlapot.

— Előbb azonban írja alá ezt a nyilatko-zatot, mely szerint ön önként, az emberiség jó-voztáért aláveti magát a kísérletnek.

Aláírtam a papírt s miután a doktor

— A kártyaadó Nagyváradon. Okos és üd-
vös dolgot közöl a Nagyvárad Napló, melyet a
többi városok figyelmébe ajánlunk. Ezeket írja:
A közköltöt emelő városnak szüksége van arra,
hogy jövedelmeit fokozza. Így merült fel a ta-
nácsban a kártyaadó behozatalának eszméje. A
terv már előkészítés stádiumában van, Lukács
Ödön adóügyi tanácsnok tanulmányozza a kér-
dést. Egy város van Magyarországon, ahol ilyen
javaslat már elkészült, ez Miskolc. Az ottani
szabályrendeletet veszi számítás alapjául a ta-
nácsnok, aki előterjesztését legközelebb megteszi.
Ha a tervezet elfogadása elé valami akadály nem
fog tűközni, úgy a kártyaadó még ebben az év-
ben életbelép.

— Leányrablás. A délvidéki szerbek közt
divatos leányrablás csak nem szűnik meg s
hiába kelt ki a leányrablás ellen legutóbbi
pásztorlevelében maga a temesvári gör. kel. szerb
püspök. És nemcsak kint az elhagyott falvak-
ban divatozik allandóan a leányrablás, hanem
még bent nálunk a városban is, mint azt az
alábbi leányrablási história is bizonyítja. Tu-
rinszki Voin helybeli szerb legény ugyanis
szerelemes volt Vuin Gyóka itteni szerb gazda
leányába. Mivel pedig a leány nem halgatta
meg szép szerével, elhatározta, hogy erőszakkal
teszi magáévá. Tervéhez társul vette néhány
pajtását s a napokban estefelé meglesték a
leányt, amikor az egyedül kijött szülei házából.
A legények egy-kettőre megragadták a leányt s
fő akarták tenni a készenálló kocsi. A leány
sikoltozni kezdett, mire a házból kijött az apja
s ki akarta szabadítani leányát. A legények azon-
ban nem engedték s heves dulakodás keletkezett,
ami közben az öregot, de még a leányt is meg-
verték. A hős legények végre is győzedelmes-
kedtek s a leányt magukkal vitték s kocsi-
Aradára hajtották, ahol az erőszakos szerelemes
egy hában elhelyezte. Turinszki azonban nem
sokáig örvendhetett zsákmányának, mert az apa
a csendőrséghez fordult segítségért s 11 óra táj-
ban csendőrkisérettel állított be Aradára a
legényhez. A csendőrök persze kiszabadították a
leányt s átadták az apának, a legény ellen pedig
megindították az eljárást.

— Elvesztett az izraelita nőgyógyász japán-
estélyén egy arany nőláncos karperec. A becsü-
letes megtaláló adja át a rendőrségnek. Ilő
jutalomban részesül.

— Végzetes játék a fegyverrel. Nagykikín-
dáról jelentik: Ifj. Réder József, Réder helybeli
vendéglős fia újév első napján atyja tiszteletére
el akarta sütni a revolverét. A rozsdás pisztoly
azonban nem sült el és a térdéhez veregette,
hogy elsüljön. Hirtelen elsült a revolver és a
súlyó teljesen szétrobbant az ifjú lábszárát.
Bár az orvosok néhány nap mulva amputálták
a lábát, a szerencsétlen ifjú belehalt sebébe,
mert a gyógyrozsdás volt. Hétfőn temették nagy
résztét között.

Irodalom.

* Szentkláray Jenő felolvasása az Akadémián.
A Magyar Tudományos Akadémia tegnap délután
Berzeviczy Albert elnökletével ülést tartott,
melyen Szentkláray Jenő levelező tag, az
„Arany János-társaság” elnöke olvasta föl: A
szerb monostor-egyházak történeti emlékei Dél-
magyarországon című tanulmányát kivonatolva.
Szentkláray tanulmányában először fejtegette
irodalmunkban eredeti forrás-tanulmányok alap-
ján a délvidéki szerb monostorok történetét.

A mi emléket, mondja Szentkláray tanul-
mánya bevezetésében, a Duna-Tisza-Maros-közén
a görög egyházi és szerb nemzetiségi telepekről
akár nyomtatott, akár levéltári forrásokból, vagy
főjegyzett hagyományokban összegyűjthetem,
azt ebben a dolgozatomban foglaltam egybe,
hogy ez érdekes régiségeket megmentssem a
magyar történet számára. Kimutatta, hogy volt
akár hazánk területén a keleti görög monostor-
egyházak a honfoglalást megelőző időkben, hol
keletkeztek ilyen egyházak a magyar kereszt-
énység első századaiban s a Photius és Ce-
cilius keleti egyház szakadását követő száza-
dokban. Ezután azt fejtegette, hol és mikép
keletkeztek a szerb püspökségek és monostor-
egyházak a Hunyadiak korában s a mohácsi
vérszt követő időkben. A bizánci intézmények
alapítása tisztán a szerbek érdeme: ezekben az
alkotásokban a szintén görög hittől oláh vendég-
népeknek nincs semmi részük. Főlcserolja ezután
azokat a szerb monostorokat, amelyek mai napig
megvannak s amelyek a viharos időkben elpusz-
ultak, mindenik monostornál elbeszélvén a hozzá-
fűződő nevezetesebb történeti mozzanatok. A
Marostól az Aldunáig máig is megvannak a
bedroghódosi, bezdini, szentgyörgyi, messzisi,

báziási és vojlovicai monostorok; Mária Terézia
1777-ben eltörölte a partosi, semlaki, kuzicsi,
szredistyei és zlaticei kolostorokat. A közönség
a fölolvastat nagyon megtapsolta. Végül az osztály
zárt ülést tartott, amelyen folyó ügyeit intézte el.

* Új magyar férfitarok. Az Apollo zenemű-
folyóirat január havi 86 száma most jelent meg.
Tartalmazza a nemrég elhunyt kiváló magyar
zeneköltőnek Goll Jánosnak: Emlék című férfitar-
karát. Beethoven: Gyászénekét, az itt járt, még
élénken emlékeztetünkben maradt svédok upsalai
egyetemi énekharangának egyik műsordarabját. Ole
Bull-nak: Pásztorleány vasárnapja című karát,
melynek szövegét magyarra Kereszty István üt-
tette át, valamint dr. Vajda Emilnek 3 dalból
álló sikerült székely népdalegyvelegét. Az „Apollo”
e téren egyedül álló magyar dalárdának nélkül-
özhetetlen férfikargyűjtemény, mely már közel
félezer eredeti magyar férfitarat tartalmaz. Év-
negyedeként jelenik meg. Egész évi előfizetési
ára 5 kor. Kiadóhivatala Budapest, VI., Lázár-
utca 18.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, január 16. (A „Torontál”
eredeti távirata.) A képviselőház mai ülése
alig félóra hosszat tartott s a terem jó-
formán üres volt, mert mindössze 25—30
képviselő jelent meg az ülésen, akik egy-
kettőre elintézték a cukorsurtaxáról szóló
javaslatot.

Az ülést Justh Gyula elnök fél 11
órákor nyitotta meg s a múlt ülés jegyző-
könyvének hitelesítése után beterjesztette
az összeférhetlenségi bíróság jelentését,
amely szerint Szentiványi Gábor esetében
nincs összeférhetlenség.

Ezután Moskovics Iván beterjesz-
tette a véderő-bizottság jelentését az ujonc-
javaslatokról.

Wekerle Sándor miniszterelnök
konstatalván, hogy miután olyan javasla-
tokról van szó, amelyek teljesen hasonlóak
az előző javaslatokhoz, kívánatos volna
azokat hamarosan elintézni, hogy még a
delegációk előtt át lehessen azokat kül-
deni a főrendiházba. Ezért javasolja, hogy
a javaslatokat még a holnapi ülésre tűz-
zék napirendre.

Az indítványhoz a Ház hozzájárul.

Bernát István előadó ismerteti a
cukorsurtaxe-ra vonatkozó nemzetközi
egyezmény becikkelyezéséről szóló törvény-
javaslatot s ajánlja elfogadásra.

Bozóky Árpád kifogásolja, hogy az
egyezmény aláírása így szól: „Ausztria-
Magyarország részéről”. Ausztria-Magyar-
ország nincs s azért ajánlja a kormány-
nak, hogy a jövőben ilyesmi elkerül-
tessék.

Wekerle Sándor miniszterelnök ki-
fejté, hogy közös ügyről van szó s azért
iratott alá így. Egyebekben a szövegben
Magyarország önállósága kellőképpen kifeje-
zésre jut.

A miniszterelnök felszólalása után a
Ház a javaslatot általánosságban és rész-
leteiben megszavazta. Több függetlenségi
képviselő a javaslat ellen szavazott.

Miután megállapították, hogy a hol-
napi ülésen harmadszori olvasásban tár-
gylják a cukorsurtaxe-ot s utána az
ujoncjavaslatokat, az ülés 11 órákor
véget ért.

Nagy zavargások Zágrábban.

Budapest, január 16. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Zágrábból sürgőnyzik:
Rauch Pál báró horvát bán az új
osztályfőnökök és főispánok kíséretében
tegnap délután 4 órákor érkezett meg
Zágrába. A pályaudvaron a horvát kor-
mányt a hatóságok fejei, a hadtestparancs-
nok, a tisztikar, a káptalan tagjai és a
hivatalnokai kar fogadta. Jelen volt azon-
kívül a zágrábi előkelő társaságnak sok
tagja. A bánt a pályaudvaron a zágrábi
polgármester-helyettes üdvözölte, miután a
polgármester lemondott. A bán pár szóval
válaszolt, de csakhamar az összegyűlt tö-
meg heves abucolásban és fütyülésben

tört ki, úgy hogy a bán beszédét nem
folytathatta. A bán és a kormány tagjai
visszavonultak a váróterembe, ahol Gerba
hadtestparancsnok üdvözölte a bánt. Ezután
következett a bevonulás a városba, amire
kitört a zavargás. Mikor a bán kocsi-
akart szállani, a nagy tömeg közepre
zudított a bán kocsijára, amelynek ablakai
betörték, majd záptojásokat dobált feléje,
amelyek azonban nem érték. A bán ek-
kor odafordult kíséretéhez:

— Nyitott kocsi-akarok menni,
hadd lássam zágrábi népemet

Nyitott kocsi-akarok azonban nem lehetett
találni s így zárt kocsi-akarok ment a bán a
városba. Bevonulás közben folytatódott a
zavargás. A kocsi-akarok közepre zudult s a
kövek bezúzták Czrnkovic osz-
tályfőnök és Daljanin kocsi-
ablakait. Ugyancsak bezúzták a bán kocsi-
ablakait. A rendőrfőnök kocsi-
ablakait. A rend-
őrség eleinte nem birt a zavargókkal, ké-
sőbb azonban megerősítést nyert s akkor
szétverte a tömeget.

Budapest, január 16. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Mai zágrábi sürgőny je-
lenti: A rendőrfőnök ma kiáltványt bo-
csátott ki a lakossághoz, amelyben nyu-
galomra inti, mert a legszigorubb eljárással
lép föl mindenki ellen. Ma reggel 10 óráig
csönd volt Zágrábban, de 10 órákor a
bán elé vonuló küldöttségek fölvonulásakor
ismét nagyobb tömeg gyűlt össze s a báni
palota elé akart vonulni. A báni palotát
azonban erős rendőrkordon vette körül,
mely a tömeget visszaszorította.

A bán előtt való tisztelgések délelőtt
11 órákor kezdődtek s ennek során Rauch
báró kifejtette programját. Föltűnést
keltett, hogy az autonóm hatóság több
tagja nem jelent meg a tisztelgésen. A
bán erre kijelentette, hogy ezt úgy veszi,
mintha az illető urak lemondtak volna
állásukról.

A zavargásokra vonatkozólag a bán
kijelentette, hogy a csöcsélék lármája őt
nem tudja terrorizálni s ha kell, vas kézzel
is rendet csinál.

A házszabályrevízió.

Budapest, január 16. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Ma délután a házszabályrevízió
ügyében kiküldött bizottság Justh Gyula
elnöknél ülést tart, amelyen véglegesen
megállapítja a revízió tervezetét. A terve-
zet szerint a házszabályokhoz egy szakaszt
csatolnak, amely a sürgősségre vonatkozik.
Tudniillik 150 képviselő kívánságára a Ház
kimondhatja valamely javaslat sürgősségét
s ez alatt más javaslatot tárgyalni nem
lehet. A házszabályrevízióra vonatkozó
javaslatot hir szerint Ugron Gábor fogja
benyújtani.

Az ujoncjavaslatok.

Budapest, január 16. (A „Torontál”
eredeti távirata.) A képviselőház véderő-
bizottságát tegnap este Thaly Kálmán elnök
újabb ülésre hívta egybe. Thaly Kálmán
két dolgot kifogásolt ugyanis. Az egyik az,
hogy a véderőbizottság tegnap délelőtti
ülését nem ő, mint elnök hívta egybe.
Annak az ülésnek ugyanis, amelyet ő
publikáltatott, e hónap huszonkettedik napja
volt a terminusa. A másik dolog, hogy a
véderőbizottság több tagja távol van a fő-
várostól, még pedig hivatalos küldetésben,
a delegációban. Thaly Kálmán tegnap dél-
előtt előadta ezeket a kifogásait és az is
volt az oka, hogy nem elnökölt. Az esti
ülést azután mint elnök ő hívta össze. Az
esti ülésen különben annyi történt, hogy
megerősítették az ujoncjavaslatok dél-
előtti elfogadását.

Kereskedelmi szerződésünk Szerbiával.

Budapest, január 16. (A „Torontál”
eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgőnyzik,
a szerb kereskedelmi szerződés ügyében
folytatott tárgyalások örvendetes stádiumban
vannak, amennyiben a szerződés meg-
kötése s a határozat feloldása februárra
várható.

A marokkói helyzet.

Budapest, január 16. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Madridból jelentik, Muley Hafid szultán az aigezirasi akta aláíró hatalmához jegyzéket intézett volna, amelyben közli velük, hogy Fezben és más városokban szultánnak kiáltották ki és felkéri őket, ismernék el őt Marokkó szultánjának. Franciaország, Anglia és Spanyolország egyelőre nem adnak választ a jegyzékre.

Budapest, január 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból jelentik, hogy Pichon francia külügyminiszter Alendes Alazár spanyol külügyminiszterrel megbeszélést folytatott Marokkó dolgában és hogy a két miniszter megegyezett arra nézve, hogy kizárólag a kikötőben a rendfentartásáról fognak gondoskodni.

Határidő-üzel.

Budapest, január 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	25.30
Buza októberre 1908.)	21.36
Rozs (áprilisra 1908.)	22.40
Rozs (októberre 1908.)	18.54
Zab (áprilisra 1908.)	16.50
Tengeri (májusra 1908.)	13.90

Meghívás.

Az 1898. évi XXIII. t.-cikk alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekébe tartozó „Torontálvármegyei központi hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja” 1908. évi január hó 23-án d. e. 10 órakor a vármegyeház nagytermében

XI-dik rendes közgyűlését

tartja, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívattak azzal, hogy amennyiben ez a közgyűlés határozatképes nem lenne, az alapszabályok 38. §-a értelmében az újabb közgyűlés 1908. évi február hó 1-ső napján d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Felügyelő-bizottság 3 tagjának választása.
6. Netáni indítványok.

1907. évi december hó 31-én volt a szövetkezetnek 1476 tagja 5178 üzletrészszel, az év folyamán belépett 177 tag 247 üzletrészszel, kilépett 76 tag 200 üzletrészszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében függesztetett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Nagybecskereken, 1908. évi január hó 8-án.

90-1.1

Az igazgatóság.

Irnok.

Alulirotnál egy a jegyzői teendőben némileg jártas egyén 2 havi időre, havi 70 korona fizetés mellett, azonnali alkalmazást nyerhet.

Perlasz, 1908. január hó 16-án.

Vuchetics,
jegyző.

(95-2.1)

6031/1907. kig. sz.

85-33

12128/1907. tkvi sz.

89-1.1

Pályázati hirdetés.

Jarkovác (Torontálm., vasútállomás) községben megüresedett községi orvosi állásra pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket, minősítésüket igazolva, 1908. évi február hó 15-ig hozzám nyujtsák be. Az orvos fizetése 2400 kor., nappal látogatásért 40 fill., éjjeli látogatásért 80 fill. és a husszemle után szedhető díjak.

A jarkováci orvos vasuti orvos szokott lenni, miért is ezen állás a megválasztottnak kilátásba helyeztetik.

A megválasztott orvos köteles a megyei községi és körorvosi nyugdíj-intézetbe belépni.

Antalfalva, 1908. évi január hó 12.

Zsíros,
főszolgabíró.

Teljesen elkülönített

butorozott

garçon lakás

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

27-x.6

Alkalmi ajándék!

Művészies kivitelű olajfestmények.

Bácskay Imre fővárosi festőművész remek olajfestmény-gyűjteménye f. évi jan. hó 23-án d. e. 9 órakor a Hunyady- (fő-)utca 44. sz. alatti üzlethelyiségben birói uton készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is el fognak adatni.

94-4.1

Rövidárussegéd

és egy

tanuló fiú

fizetéssel kerestetnek.

Csusner János.

72-3.3

A melencei sorompónál levő

206. ház szabad számu ház kézhől

eladó, esetleg bérbeadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Bohn Pál

Magyar-utca 240. sz.

83-2.2

Árverési hirdetés és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvsz., mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kadits Vása nagybecskereki lakos végrehajtónak özv. Kadits Kosztáné szül. Kozits Mária, Kadits Vécáné szül. Fiát Piada, mint néh. Kadits Koszta ismert örökösei és dr. Gyenes Viktor ügygondnok által képviselt ismeretlen örökösei végrehajtást szenvedők elleni 246 korona tökekövetelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvsz. területén lévő Nagybecskerek községi 5971. sz. tkjvben A. + 2 sorsz. 7433-7437/b/2. hrsz. a foglalt 11 hold 116 négyszögöl szőlő 3156 korona kikiáltási árban 1908. évi márc. hó 5-ik (ötödik) napjának d. e. 10 órájkor ezen kir. törvszék tkvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tette, az árverésre kitézött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 3156 korona 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-ső napján 3333. szám alatt kelt m. kir. Igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában megjelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagybecskereken, 1907. évi dec. hó 23 napján.

Szabó,
kir. törvszéki bíró.

Nyomdász-tanuló

jó családból

azonnal felvétetik.

Férfi gyakornok,

a ki a kereskedelmi irodai teendőkben jártas,

azonnali alkalmazást nyer helybeli iparvállalatnál.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

69-x.5

Rámpás

dr. Brájier Lajos szőlőjéből

Literje 36 krajcár.

Literje 36 krajcár.

kapható Zápolya-utca 1. a nüzemesternél.

Meghívó.

A Törökkanizsai központi takarékpénztár mint részvénytársaság

XIII. évi rendes közgyűlését

1908. évi január hó 26-án d. e. 10 és fél órakor Törökkanizsán az intézet helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényeseket van szerencsém tisztelettel meghívni.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1907. évi zárszámadás betérjesztése.
3. A tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
4. A felmentvény meg- vagy meg nem adása.
5. A felügyelő-bizottság 1907. évi működéséért tiszteletdíj megállapítása.
6. Az alapszabályok 61. §-a e) és f) pontjának módosítása.
7. Három felügyelő- és két felügyelő-bizottsági póttag választása.
8. Netáni indítványok.

Törökkanizsa, 1908. január hó 4-én.

Tallán Emil s. k., intézeti elnök.

Jegyzet: Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt venni óhajt, szelvényivel ellátott részvényeit a közgyűlést megelőző napig az intézet pénztáránál térítvény mellett letenni tartozik.

Vagyon.

Mérleg-számla.

Teher.

Pénztár	—	—	—	—	11577	60	Alaptőke	—	—	—	—	120000	—
Váltó	—	—	—	—	1220508	79	Tartaléktőke	—	—	—	—	120000	—
Kötvény	—	—	—	—	123091	—	Külön tartalékalap	—	—	—	—	60671	20
Jelzálog	—	—	—	—	402697	09	Betét	—	—	—	—	866590	03
Értékpapír	—	—	—	—	32510	—	Visszleszámolás	—	—	—	—	424642	—
Folyószámlán pénzüintézeteknél	—	—	—	—	14420	49	Engedményezett jelzálog	—	—	—	—	176180	89
Intézeti ház	—	—	—	—	17120	—	Árfolyamkülönbözet	—	—	—	—	1031	97
							Átmeneti kamat	—	—	—	—	18000	—
							Nyereség	—	—	—	—	34808	88
					1821924	97						1821924	97

Törökkanizsa, 1907. december hó 31-én.

Dús Vince s. k., pénztárnok.

Lóránt Marcel s. k., cégvezető.

Veszteség.

Nyereség- és veszteség-számla.

Nyereség.

Allami-községi adó	—	—	—	—	6922	46	Nyereség-áthozat 1906. évről	—	—	—	—	1464	47
Betétkamat	—	—	—	—	39263	19	Váltó-kamat	—	—	—	—	89517	83
Betétkamat-adó	—	—	—	—	3925	32	Kötvény-kamat	—	—	—	—	11493	68
Fizetések	—	—	—	—	14034	07	Jelzálog-kamat	—	—	—	—	19593	59
Visszleszámolási kamat	—	—	—	—	20699	38	Értékpapír-kamat (adómentes)	—	—	—	—	1200	—
Üzleti költségek	—	—	—	—	3182	24	Biztosítási jutalék	—	—	—	—	1422	88
Felszerelés-számla	—	—	—	—	410	18	Leírt követelésekből megtérült	—	—	—	—	745	59
Perkölség-számla	—	—	—	—	165	32							
Leírás: Váltó-számlán	—	—	—	704.—	—	—							
Kötvény-számlán	—	—	—	633.—	—	—							
Értékpapír-számlán	—	—	—	690.—	2027	—							
Nyereség	—	—	—	—	34808	88							
					125438	04						125438	04

Törökkanizsa, 1907. december hó 31-én.

Dús Vince, pénztárnok.

Lóránt Marcel, cégvezető.

A könyvekkel egybehangozó:

Bálint Jenő s. k.

Dr. Csillag Mihály s. k.

Dr. Eisler Ignác s. k.

Faragó Lajos s. k.

Grüner Henrik s. k.

Rácz Ferenc s. k.

91-1.1

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság:

Ringhofer Andor s. k.

Opreán Aurél s. k.

Dr. Szilágyi György s. k.

Felosztási javaslat:

Osztalék 600 drb részvény után à 20 korona	12000— K.
Tiszti jutalmazásra	2195·08 „
Külön tartalékalapra	17328·80 „
Házalap számlára	1000— „
Az igazgatóság rendelkezésére és jótékony célra	900— „
Jövő évi számlára átvitessék	1385— „
Összesen	34808·88 K.

A torontálvármegyei zombolyai Erzsébet-kórház igazgatóságától.

5/1908. szám.

88-1.1

Versenyárgyalási hirdetés.

A torontálvármegyei zombolyai Erzsébet-kórházban épült

uj pavillon berendezésére

s az ezzel kapcsolatban szükségelt felszerelési tárgyakra versenyárgyalási hirdetést bocsájtok ki s felhívom a vállalkozni szándékozókat, hogy szabályszerűen kiállított, pecsételt lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat, egységárak feltüntetésével a fenti kórház igazgatóságához 1908. évi február hó 3-án d. e. 11 óráig adják be.

Elkésztett, távirati uton és olyan ajánlatok, melyek a hirdetés és a 83.000/1907. számú belügyminiszteri rendelet szabályainak nem felelnek meg, figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokban minden egyes cikk egységár mellett jelölendő meg.

A szállítandó berendezési tárgyak és felszerelési cikkek a következők:

I. Fehérneműek:

- 160 drb vánkosciba, fehér vászonból, 78/50 cm;
- 164 drb vászonpedő, fehér, 250/150 cm.;
- 200 drb vászoning, 130 cm. hosszú;
- 120 drb alsószoknya, csikos csinvat;
- 100 drb alsó derék (corsette);
- 150 drb felső nadrág, csikos csinvat;
- 100 drb hálóköpeny, csikos csinvat, 130 cm. hosszú;
- 100 drb sapka, csikos csinvat;
- 100 drb törülköző;
- 200 drb zsebkendő;
- 100 drb asztalkendő (szalvetta);
- 36 drb konyhatörülköző;
- 160 drb pokrócáthuzat, fehér, 175/125 cm.;
- 12 drb konyhakötény, kék;
- 36 drb konyha törülköző;
- 2 drb paplan, 180/120 cm.;
- 18 drb fehérekötény;
- 2 drb ágyfüggöny, fehér;
- 4 drb paplanáthuzat, fehér, 190/130 cm.;
- 4 drb tolpárna, 98/66 cm.;
- 8 drb vánkosciba, fehér, 100/65 cm.;
- 2 drb dunna 180/100 cm.;
- 4 drb dunna áthuzat, fehér, 190/105 cm.;
- 2 drb szalmazsák, fehér;
- 24 drb evőeszköztörő ruha.

II. Harisnyakötő munka:

300 pár harisnya (haraszt pamutból).

III. Papucsos munka:

60 pár szögelt bőrpapucs.

IV. Kárpitos munka:

- 42 drb lószőrvánkos, 1 1/2 kg. finom lószőrrel, 75/50 cm.;
- 42 drb lószőrderekalj a 3 rész, 10 1/2 kg. finom lószőrrel;
- 2 drb pamlag, 160 cm. hosszú;
- 4 drb karosszék (faute).

V. Gyapjúáru:

- 42 drb téli pokróc, fehér, 170/120 cm.;
- 40 drb nyári pokróc, fehér, 170/120 cm.

VI. Vasbutor:

- 42 drb vaság, sodronybetéttel és fejtáblával, diófaszínűre festve, 190/95 cm. vörös-kereszt minta, erős tömör vasból, a fejrész telített, a lábrész rácsozott, erős alkotmány;
- 40 drb éjjeli szekrény kovácsolt vasból, felső lapja nyers üvegből, fiókkal;
- 2 drb álló ruhatagás vasból;
- 18 drb mosdóasztal vasból, mosdótál, korsó- és szappantartóval.

VII. Fabutor:

- 2 drb ruhaszekrény;
- 44 drb faszék;
- 1 drb álló íróasztal;
- 6 drb ételhordó tálca fából;
- 2 drb éjjeli szekrény;
- 2 drb mosdószekrény;
- 1 drb asztal, festve, 3 m. hosszú, 120 cm. széles, 12 darab fiókkal;

- 2 drb ruhaszekrény, festve;
- 2 drb asztal 300/100 cm., festve;
- 3 drb asztal 130/80 cm., festve;
- 16 drb asztal 100/70 cm., festve;
- 2 drb asztal 120/40 cm., fényezve;
- 2 drb faág, festve.

VIII. Üvegesáru:

- 2 drb függő lámpa;
- 10 drb álló lámpa;
- 18 drb vizespalack, 1 l.;
- 100 drb üvegpohár, 2 dcl.;
- 4 drb kézi lámpa;
- 12 drb vizelő üveg férfiak számára;
- 12 drb vizelő üveg nők számára;
- 12 drb porcellán ürtál;
- 10 drb porcellán éjjeli edény;
- 18 drb kékítőkör (finomabb).

IX. Bádogos munka:

- 30 drb szénveder;
- 24 drb pléhtálca (kályha elé);
- 10 drb személtapát;
- 4 drb mosogató dzésa;
- 8 drb szobaclosette;
- 10 drb pléhveder.

X. Vasáruk:

- 30 drb köpöláda (hygienie);
- 20 drb vizeskancsó (email);
- 6 drb gyertyatartó;
- 14 drb gyufatartó;
- 30 drb közénkanál;
- 30 drb parázkaparó;
- 12 drb tűzilapát;
- 74 drb kanál, jobb minőségű;
- 74 drb kés, jobb minőségű;
- 74 drb villa, jobb minőségű.

XI. Műtőszobaberendezés.

XII. Műtőszoba steril vízvezetékének berendezése

XIII. Házi távbeszélő berendezése.

Fenti szükséglet 1908. évi március hó 31-ik napjáig szállítandó, a zombolyai Erzsébet-kórház épületében való átadási kötelezettség mellett. Kötelesek a vállalkozók, ezen időpontig a cikkeket kifogástalan minőségben a megrendelt mennyiségben a zombolyai Erzsébet-kórház gondnokságának átadni, ellenesében a kórház igazgató főorvosa jogot ad arra, hogy azokat a vállalkozók kárára és veszélyére bárki mástól, bárminő feltétel mellett, egészben vagy részben beszeresse; vagy pedig köteles a vállalkozó a szállítás határidejének letelte után minden napra a tényleges szállítás bekövetkeztéig 40 kor. közbért fizetni; ugyanezen jog illeti a kórház igazgatóságát és ugyanezen kötelezettség terheli a vállalkozókat, ha a szállítás megtörtént ugyan, de a szállítmányt egészben vagy részben, mint a szerződésnek meg nem felelőt, a kórház-bizottság visszautasítja.

A vállalkozókkal megkötendő szerződések után járó jogilletéket, valamint a kereseti összeg után járó bélyegilletéket a vállalkozók fizetik.

Az ajánlatok a csatolt minta szerint, minden iparágra nézve külön-külön, nyújtandók be.

Bánatpénzül az ajánlati egységárak összegének 5% teendő le a zombolyai m. kir. adóhivatalnál készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban s a nyugta az ajánlatához csatolandó.

A beérkezett ajánlatok 1908. évi február hó 5-én d. u. 3 órákor a kórház-bizottság által nyilvánosan fel fognak bontatni a kórház igazgatóság hivatalos helyiségében, ez alkalommal az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

A szállítandó cikkek mintái, illetve méretei és adatai naponta d. e. 9-11 óráig és délután 2-4 óráig megtekinthetők, illetve megszerezhetők.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Az összes szállítási cikkek hazai anyagokból, hazai műhelyekben, hazai munkások által készítenők. A felhasználandó anyagok beszerzési (hazai) forrásai

megjelölendők és ezért a vállalkozó kötelezettséget köteles vállalni; emiatt 83 000/1907. számú bm. szabályrendelet 16. §. 11. pontjára nézve vállalkozó teljes kötelezettséget kell hogy vállaljon.

Ezen hatóság előtt ismeretlen vállalkozók szállítóképességüket és megbízhatóságukat kereskedelmi és iparkamarai bizonylattal kötelesek igazolni.

Az ajánlatok közötti szabadon választás jogát fentartom úgy a kórház-bizottságnak, mint Torontálvármegye alispáni hivatalának.

Zombolya, 1908 január 12-én.

Dr. Strosz Ernő,
igazgató-főorvos.

Minden ajánlat 1 koronás bélyeggel látandó el

Az ajánlat mintája:

AJÁNLAT.

A torontálvármegyei Erzsébet-kórház igazgatóságának

Egy koronás bélyeg

Zombolyán.

Én

(vármegye, város, község, utca, házszám) lakos _____ iparos, gyáros, kereskedő, vállalkozó ajánlatot teszek az 5. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt és az alább (esetleg a csatolt jegyzékben) felsorolt iparcikkekre (ipari munkálatokra) az ugyancsak alább (a csatolt jegyzékben, költségvetésben, egységárjegyzékben) felsorolt egységárak mellett összesen _____ kor. _____ fillér végösszeggel (____% árengedménnyel).

A bánatpénzt az általam ajánlott végösszeg 5%-a erejéig, vagyis összesen _____ kor. _____ fillért a zombolyai m. kir. adóhivatalnál letettem s a letétnyugtát (a postai feladó-vevényt) csatolom.

A kiírási műveletet s annak összes tartozékait, különösen pedig a szállítási feltételeket ismerem s magamra kötelezőkül elfogadom.

A szállítandó cikkeket (és azok anyagát) az alább (esetleg a csatolt jegyzékben) felsorolt gyáraktól és ipartelepektől fogom beszerezni.

A fehérneműekhez szükséges vásznat _____ től stb.

Kelt _____

Aláírás, cég.

Az ajánlat borítékának mintája:

A torontálvármegyei Erzsébet-kórház igazgatóságának

Zombolya.

Ajánlat az 5. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt _____ cikkekre _____ munkálatokra.

30/1908. sz.

91-1.1

Pályázati hirdetés.

A megüresedett ozorai községi erdőszolgai állásra pályázat hirdettetik.

Járandósága: 1. 192 kor. évi bér; 2. szabad lakás, vagy ahelyett 40 kor. lakbér.

Pályázati kérvények f. évi január hó 30-áig nyújtandók be alulírott előjárásához.

Pályázó igazolni tartozik: 1. Magyar honpolgárságát; 2. fedhetetlen előéletűségét; 3. élete 24 ik évének betöltését; 4. ép szellemi erő és egészséges testalkat mellett hibátlan beszélő-, látó- és hallóképességet; 5. végül azt, hogy legalább anyanyelvén írni és olvasni tud.

Ozora, 1908. évi január hó 9-én.

Rehák,
jegyző.

Kreczu,
bíró.